

បង្កើនកសិកម្មទេសកម្មឈ្មួញ

ផលិតកម្ម

ជំនាញព្រៃឈើ

ឆ្នាំ២០១៥

សៀវភៅលោក ផលិតកម្មដំណាំពោត

រៀបចំដោយមន្ទីរកសិកម្មខេត្តកណ្តាល

អ្នករៀបរៀង

លោក អ៊ុន ចាន់យ៉ាវិទ្ធី

អ្នកផ្តល់យោបល់ និង កែសម្រួល

លោក ប៊ុនច័ន ស៊ីមុណា

លោក លីម ដួនត្រិយ

លោក ហ៊ី សុផល

លោក ឡុង វ៉ា

លោក ផា ថាម

លោក ប៉ាន់ ខេមវិទ្ធី

លោក ហាស់ វុទ្ធី

លោក អាង វណ្ណា

ផ.ព.ខ.ក AIDOC

Code: 119-014

Date: _____

Donated by: _____

មាតិកា

១. សេចក្តីផ្តើម..... ០១

 ១.១-ប្រវត្តិដំណាំពោត..... ០១

 ១.២-ស្ថានភាពដំណាំពោតនៅប្រទេសកម្ពុជា..... ០១

 ១.៣-ស្ថានភាពដំណាំពោតនៅក្នុងពិភពលោក..... ០២

 ១.៤-សារៈប្រយោជន៍ នៃដំណាំពោត..... ០៤

២. លក្ខណៈរូបសាស្ត្រនៃដំណាំពោត..... ០៦

 ២.១-ប្រព័ន្ធឫស..... ០៦

 ២.២-ស្លឹក..... ០៦

 ២.៣-ដងដើម..... ០៧

 ២.៤-ផ្កា..... ០៨

 ២.៥-ផ្លែ..... ០៩

៣. ដំណាក់កាលលូតលាស់របស់ដំណាំពោត..... ០៩

 ៣.១-ចាប់ពីពេលដាំរហូតដល់ពន្លកស្លឹក..... ០៩

 ៣.២-ពន្លកស្លឹករហូតដល់ពេលចេញផ្កា..... ១០

 ៣.៣-ពេលចេញផ្ការហូតដល់ពេលចេញផ្លែ..... ១០

 ៣.៤-ពេលលូតលាស់ផ្លែ..... ១១

 ៣.៥-ពេលទុំ..... ១២

៤. កម្រិតការសាងសង់ចិញ្ចឹមសម្រាប់ដំណាំពោត..... ១២

៥. កម្រិតការទឹកសម្រាប់ដំណាំពោត..... ១៤

៦. បច្ចេកទេសដាំដុះ និង ការថែទាំ..... ១៤

 ៦.១ រដូវកាលដាំដុះ..... ១៤

៦.២-ការរៀបចំដី.....	១៥
៦.៣-ការដាំដុះ និង ថែទាំ	១៧
៦.៤-ការដាក់ដី.....	១៩
៧-ការកម្ចាត់ស្មៅ.....	២១
៨-ជម្ងឺ និងសត្វល្អិតបន្លែ.....	២២
៨.១ ជម្ងឺ.....	២២
៨.១.១ ជម្ងឺរលួយគ្រាប់ពោត.....	២២
៨.១.២ ជម្ងឺស្លាកស្លឹកលើកូនពោត.....	២២
៨.១.៣ ជម្ងឺរលួយគល់.....	២៤
៨.១.៤ ជម្ងឺអុចស្លឹកពោត(ភ្នែកចាប)	២៥
៨.១.៥ ជម្ងឺធ្យូងខ្មៅ.....	២៦
៨.១.៦ ណោមាំតូច.....	២៧
៨.១.៧ ជម្ងឺច្រេះស្លឹក.....	២៨
៨.១.៨ ជម្ងឺពុកដើម.....	២៩
៨.១.៩ ជម្ងឺរលួយធ្យូង.....	៣០
៨.១.១០ ជម្ងឺស្រពោនបណ្តាលមកពីផ្សិត.....	៣០
៨.១.១១ ជម្ងឺអុចភ្នែក.....	៣២
៨.១.១២ ជម្ងឺរលួយផ្លែ និងដើម.....	៣៣
៨.១.១៣ ជម្ងឺផ្សិតរលួយគ្រាប់.....	៣៤
៨.១.១៤ ជម្ងឺតុងគ្រោ.....	៣៥
៨.១.១៥ ជម្ងឺតៀក្រិន.....	៣៦

៨.១.១៦ ជម្ងឺតៀលៀង.....៣៧

៨.១.១៦ ជម្ងឺរីងស្លឹក.....៣៨

៨.២ សត្វល្អិតចង្រៃ..... ៣៩

៨.២.១ ដង្កូវរុយចោះគ្រាប់ពោត.....៣៩

៨.២.២ ចៃ..... ៤០

៨.២.៣ ដង្កូវហ្វូង..... ៤៤

៨.២.៤ ដង្កូវចោះផ្លែពោត..... ៤៦

៨.២.៥ ដង្កូវស្បែងដើម..... ៤៩

៨.២.៦ ខ្វក់ខ្មៅអុចលៀង..... ៥២

៨.២.៧ ទាកគូពោត..... ៥៣

៨.២.៨ ទ្រីប ឬ មមង់ជញ្ជក់ជ័រ..... ៥៥

៨.២.៩ ដង្កូវដូង..... ៥៦

៩. ការប្រមូលផល និង ទុកដាក់ ៥៧

៩.១ ការច្រូតកាត់ប្រមូលផល..... ៥៧

៩.២ ការទុកដាក់គ្រាប់ពូជ..... ៦០

ឯកសារយោង..... ៦១

ដំណាំពោត

Zea may

១-សេចក្តីផ្តើម

១.១.ប្រភពដំណាំពោត

ដំណាំពោត មានប្រភពដើមនៅ ទ្វីបអាមេរិកកណ្តាល គឺនៅក្នុង ប្រទេសមិចស៊ិក ដោយនៅតំបន់ ទាំងនោះ គេសង្កេតឃើញមាន កំទេចកំទី ដែលជាភស្តុតាងនៃ ដំណាំពោតនេះ តាំងពី៥០០០ឆ្នាំ មុន គ.ស ។

-ចាប់ពីឆ្នាំ១៥៤៣ ដំណាំពោតត្រូវបានគេនាំចូលដល់ បណ្តាប្រទេសនានានៅទ្វីបអឺរ៉ុបដោយពួកនាវាចរអេស្តាញ៉ុល។

-នៅចុងសតវត្សទី១៥ និងដើមសតវត្សទី១៦ដំណាំពោត បានរីកសាយពេញទ្វីបអាហ្វ្រិក, ប្រទេសឥណ្ឌា, ចិន, ភូមា, ជប៉ុន និង នៅអំឡុងសតវត្សទី១៧-១៨ ដំណាំនេះក៏បាននាំ ចូលមកដល់ប្រទេសកម្ពុជាយើង។

១.២.ស្ថានភាពដំណាំពោតនៅប្រទេសកម្ពុជា

នៅប្រទេសកម្ពុជាដំណាំពោត ត្រូវបាននាំចូលក្នុង

សម័យអាណានិគមបារាំង សត្សវត្សទី“១៧-១៨” ។ ដំណាំនេះ បានឈានឡើងដល់ចំណាត់ថ្នាក់ជាតិនៅក្នុងឆ្នាំ១៩១០។ ក្នុង ឆ្នាំ១៩៣៦-១៩៣៧ ប្រទេសកម្ពុជាបានផលិតគ្រាប់ពោតចំណី ដល់កំរិតមួយខ្ពស់បំផុត រហូតដល់ទៅ៤០០០០០តោន លើផ្ទៃ ដីប្រមាណ២៥០ពាន់ហិកតា។

១.៣.ស្ថានភាពដំណាំពោតនៅក្នុងពិភពលោក

-ពោតជាចំណីអាហារមួយចាំបាច់សម្រាប់ មនុស្ស, សត្វ និងការកែច្នៃក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្ម។ នៅប្រទេសម៉ិចសិក និង នៅបណ្តាប្រទេសនៅទ្វីបអាមេរិកខាងត្បូង ឥណ្ឌា និងប្រទេស មួយចំនួននៅអាហ្វ្រិក បានបរិភោគពោតជាចំណីអាហារចាំបាច់ ប្រចាំថ្ងៃ។

-នៅតាមប្រទេសនៅអាស៊ី ពោតត្រូវបានប្រើប្រាស់ សំខាន់សម្រាប់ជាចំណីសត្វពិសេសនៅប្រទេសជប៉ុន, កូរ៉េ, ថៃ, ចិន បានប្រើប្រាស់គ្រាប់ពោតសម្រាប់ផ្សំធ្វើជាចំណីសត្វ។

-ពោត (Maize) ជាដំណាំទី១ ដែលដាំដុះច្រើនជាងគេ នៅលើពិភពលោកដែលលើសពីដំណាំស្រូវសាឡើ (Wheat) និង ដំណាំស្រូវ (Rice) ។ ក្នុងឆ្នាំ២០០០ផលិតកម្មដំណាំពោតនេះ បានកើនឡើង រហូតដល់៥០០លានតោនក្នុង១ឆ្នាំ។